

THE IMPORTANCE OF THE DIGITAL ECONOMY TODAY

Ali Nizametdinov¹

Dehqonova E`zoza²

Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan

KEYWORDS

digital economy, economy,
digital technology, digitization,
ICT, technology

ABSTRACT

In this article, the digital economy is increasingly developing in all developed countries today and some proposals have been developed to prevent paperwork and further improve people's lifestyles.

2181-2675/© 2022 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: 10.5281/zenodo.7381741

This is an open access article under the Attribution 4.0 International(CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Assistant, Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan, Jizzakh, Uzbekistan

² Student, Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan, Jizzakh, Uzbekistan

RAQAMLI IQTISODIYOTNING HOZIRGI KUNDAGI AHAMIYATI

KALIT SOʻZLAR:

raqamli iqtisodiyot,
iqtisodiyot, raqamli
texnologiya,
raqamlashtirish, AKT,
texnologiya

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada bugungi kundagi barcha rivojlangan mamlakatlarda raqamli iqtisodiyotning tobora rivojlanib borayotganligi va qogozbozlikning oldini olish, insonlarning turmush tarzini yanada yaxshilash boyicha ayrim takliflar ishlab chiqilgan.

Soʻngi yillarda iqtisodiyotni rivojlantirishda bir qancha texnologiyalar va innovatsiyalarning ahamiyati oshib bormoqda. Eng yangi texnologiyalar ishlab chiqarish va biznes jarayonlarining samarasini oshirishi va ularni yanada rivojlantirishi mumkin. Raqamli iqtisodiyot yangi ishlab chiqarishning kombinatsiyasi sifatida global iqtisodiyotning tezlik bilan oʻsib borayotgan qismidir.

“Raqamli iqtisodiyot” atamasi birinchi boʻlib 1995-yilda Don Tepkott muallifligida chop etilgan “Raqamli iqtisodiyot: tarmoqli intellekt asrida vaʼda va xavf-xatar” (The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence) nashrida alohida tushuncha sifatida istiloh etilgan. Ushbu nashrda raqamli iqtisodiyotning asosiy tarkibiy qismlariga fundamental innovatsiyalar (yarimoʻtkazgichlar, protsessorlar), asosiy texnologiyalar (kompyuterlar) va bogʻlovchi infratuzilmalar (internet va telekommunikatsiya tarmoqlari) ajratib koʻrsatiladi. Raqamli iqtisodiyot ikki xil turli tushunchalarni ifodalash uchun ishlatiladi. Birinchidan, raqamli iqtisodiyot – bu rivojlanishning zamonaviy bosqichi hisoblanib, u

ijodiy mehnat va axborot neʼmatlarining ustuvor oʻrni bilan tavsiflanadi. Ikkinchidan, raqamli iqtisodiyot – bu oʻziga xos tushuncha boʻlib, uning oʻrganish obyekti axborotlashgan jamiyat hisoblanadi. Bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan global iqtisodiyot sharoitida raqamli iqtisodiyot oʻz rivojlanishining boshlangʻich davrida boʻlib, zamonamizning raqamli axborot bosqichiga oʻtishi atiga bir necha oʻn yilni tashkil etdi.

Raqamli iqtisodiyot- dunyo iqtisodiyotida yangi yoʻnalish hisoblandi. Iqtisodiyoti rivijlangan mamlaktlar bu yoʻnalishda ilgari lab bormoqda.

Endilikda rivojlanayotgan mamlakatlar ham bosqichma- bosqich raqamli iqtisodiyotga oʻtishmoqda.

Raqamli iqtisodiyotning paydo boʻlishi zamonaviy axborot -kommunikatsiya texnologiyalarisiz AKT va Internet tarmogʻisiz tasavvur qilib boʻlmaydi. Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish uchun qoʻshimcha shart-sharoitlarni yaratish shuningdek 2017-2021 yillarda Oʻzbekiston Respublikasini rivojlantirishning 5 ta ustivor yoʻnalishi boʻyicha Harakatlar strategiyasining maqsadlariga muvofiq quydagilar qabul qilindi.

Oʻzbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivijlantirish chora tadbirlari toʻgʻrisida 2018 yil 3 iyuldagi PQ -3832-sinli Farmoni.

O'zbekiston respublikasi prezidentining Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida raqamli infratuzilmani yanada modernizatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida 2018 yil 21 noyabrda PQ -4022-son qarori.

Texnologiyalardan foydalangan holda amaliy ko'nikmalarga ega bo'lib malakali kadrlar tayyorlash va O'zbekistonni ham to'laqonli rivojlangan mamlakatlar qatorida turishi uchun barcha say harakatlar amalga ishirlamoqda.

So'nggi yillarda biznes va ijtimoiy soha faoliyatida rivojlanishning yangi to'liqini raqamli texnologiyalarning yangi avlodi, ya'ni sun'iy ong, robototexnika, simsiz aloqa texnologiyalari yordamida ro'y bermoqda. Yangi texnologiyalar Barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishga katta hissa qo'shishi mumkin, ammo biz kutilgan ijobiy natijalarni ololmasligimiz mumkin. Agar biz raqamli texnologiyalarning to'liq ijtimoiy va iqtisodiy potensialiga erishmoqchi bo'lsak, kutilmagan oqibatlarga yo'l qo'ymagan holda davlatlar o'rtasidagi hamkorlikni zudlik bilan rivojlantirish zarur.

Fikrimizcha raqamli iqtisodiyot – iqtisodiy resurslar taqchilligi sharoitida raqamli texnologiyalar yordamida amalga oshiriladigan va boshqariladigan iqtisodiy faoliyat. Har qanday iqtisodiy tizim oldida turgan asosiy muammo bu resurslar taqchilligi bilan bog'liq raqamli iqtisodiyotda ham asosiy e'tibor ushbu muammoni hal qilishga qaratilmog'i lozim.

Raqamli platformalar Internetda bir nechta tomonlarni birgalikda harakatlanish uchun birlashtirish mexanizmlarini ta'minlaydi. Tranzaksion platformalar va innovatsion platformalar mavjud bo'lib, tranzaksion platformalar - bu ikki yoki ko'p tomonlama bozor, u turli tomonlar o'rtasidagi almashinuvlarni qo'llab-quvvatlaydigan onlayn infratuzilma. Ular yirik raqamli korporatsiyalar (Amazon, Alibaba, Facebook va eBay singari), shuningdek, raqamli qo'llab-quvvatlanadigan tarmoqlarni (Uber, Didi Chuxing yoki Airbnb) ma'qul ko'radiganlar uchun asosiy biznes modeliga aylandi.

Raqamli iqtisodiyot o'lchamlari dunyo yalpi ichki mahsulotining 4,5 foizidan 15,5 foizigacha o'zgardir. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sohasida qo'shilgan qiymatga kelsak, AQSh va Xitoy birgalikda dunyo YaIMning qariyb 40 foizini tashkil qiladi. Yalpi ichki mahsulotda ushbu tarmoq ulushi Xitoyning Tayvan provinsiyasi, Irlandiya va Malayziyada eng yuqori hisoblanadi.

XULOSA: Yuqorida keltirilgan ma'lumotlardan xulosa qiladigan bo'lsak har bir mamlakat o'zgarishi va yanada rivojlanishi uchun yangi ilmiy texnologiyalar ,yangicha g'oyalar bo'lishi kerak.Mamlakatimiz iqtisodiyotning rivojlanishi ham bevosita raqamli iqtisodiyot bilan chambarchas bog'liq.

- Raqamli iqtisodiyotda ilgarilab borayotgan davlatlarda qo'llab-quvvatlashning yanada keng qamrovli usullarini o'rganish;
- mamlakatimizda raqamli iqtisodiyotning me'yoriy-huquqiy asoslarini yaratish;
- raqamli iqtisodiyot uchun zarur infratuzilmani yaratish, avvalo Internetga kirish imkoniyati cheklangan yoki umuman mavjud bo'lmagan hududlarni tizimga ulash;

Berilyotgan imkoniyatlardan yetarlicha foydalanib raqamli iqtisodiyotga to'laqonli o'tish ishlarini jadallik bilan amalga oshirish kerak .

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Akramovich N. A. THE PRIORITY OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE AGRICULTURAL EDUCATION SYSTEM //Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences. – 2022. – T. 1. – №. 10. – C. 185-191.
2. Nizametdinov A., Ahmedova H. Elektron ta'lim metodologiyasi rivojlantirishning usullari //Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollari. – 2022. – T. 1. – №. 1. – C. 29-31.
3. Nizametdinov A. A. OLIY TA'LIM TIZIMINING AGRAR SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR QO'LLASH USTUVORLIGI. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1 (6), 58–60. – 2022.
4. Nizametdinov A. A. OLIY TA'LIM TIZIMIDA AGRAR SOHANING USTUVORLIGI UNDA INNOVATSIYALARNING QULLANISHI. INTERNATIONAL CONFERENCES, 1 (6), 96–98. – 2022.
5. Мухтаров Б. А. Оптимальное распределение объемов строительно-монтажных работ //Молодой ученый. – 2018. – №. 22. – С. 427-431.
6. Мухтаров Б. А. Имитационная система прогнозирования факторов в легкой промышленности //Молодой ученый. – 2017. – №. 40. – С. 122-124.
7. Nodira T., Maxfirat T. FORMATION AND DEVELOPMENT OF PRONUNCIATION IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN SCHOOL STUDENTS //INTERNATIONAL CONFERENCES ON LEARNING AND TEACHING. – 2022. – T. 1. – №. 1.
8. Nodira T., Maxfirat T. MODERN METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE PRONUNCIATION TO PRIMARY SCHOOL PUPILS IS BASED ON THE JAPANESE EXPERIENCE //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – C. 205-208.
9. G'aybullayev Sarvar O. et al. O 'ZBEKISTONDA ISTE'MOL SAVATCHASI HOZIRGI HOLATINI VA UNI SHAKILLANTIRISH YO 'NALISHLARI //Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali. – 2022. – T. 1. – №. 4. – C. 119-125.
10. Azimov Y. H. et al. Olympism and olympic education at the present stage //Фундаментальные и прикладные исследования в современном мире. – 2016. – №. 13-4. – С. 119-121.
11. Rashidov , A. (2022). IQTISODIYOTNI TARTIBGA SOLISHDA NOTARIF USULLARINING O'RNINI VA AHAMIYATI. Архив научных исследований, 2(1). извлечено от <http://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/1016>
12. Rashidov Abror Ro'zimurod o'g'li. (2022). JIZZAX VILOYATI IQTISODIY O'SISH KO'RSATKICHLARI YOKI JARAYONLARI . PEDAGOGS Jurnali, 5(1), 20–22. Retrieved from <http://www.pedagoglar.uz/index.php/ped/article/view/290>